

درمیزگرد تخصصی ماهنامه بورس، بررسی شد:

ابعاد آیین نامه جدید سرمایه گذاری خارجی در بورس ها و بازارهای خارج از بورس

و اوراق بهادار برگزار شود تا به بررسی راهکارهای جذب سرمایه‌های خارجی در بورس اوراق بهادار و به طور کلی بازارهای مالی و سرمایه بپردازیم.

ایوب باقرتبار، مدیر اداره نظارت بر نهادهای مالی سازمان بورس و اوراق بهادار

مدیر اداره نظارت بر نهادهای مالی سازمان بورس و اوراق بهادار با اشاره به تاریخچه سرمایه گذاری خارجی در بورس گفت: پیش از برنامه چهارم توسعه، در سیاست های کلان اقتصادی، در بخش بازار سرمایه، بندی برای جذب سرمایه گذار خارجی در بورس مطرح بود.

ایوب باقرتبار ادامه داد: در همین راستا و با توجه به اهمیت موضوع، از دبیرکل اسبق بورس نیز سوالاتی شد که ایشان تاکید کردند در آن زمان مشکلی برای سرمایه گذاری خارجی در بورس اوراق بهادار وجود نداشت و سرمایه گذاران

آیین نامه جدید سرمایه گذاری خارجی که در اواخر فروردین ماه جاری ابلاغ شد، گامی بزرگ در راستای تسهیل حضور سرمایه گذاران در ایران به شمار می رود. به دنبال موارد محدود کننده در آیین نامه قبلی سرمایه گذاری خارجی، در تاریخ ۲۹ فروردین ماه سال جاری هیات دولت آیین نامه سرمایه گذاری خارجی را اصلاح و ابلاغ کرد. این در حالی است که در آیین نامه پیشین مشکلات متعددی مانند خروج سرمایه، محدودیت درصد سهام خریداری شده و بلوکه شدن سه ساله سرمایه در کشور وجود داشت که در آیین نامه جدید بسیاری از محدودیت های آیین نامه پیشین رفع شده است. تصویب و ابلاغ این قانون فرصت های جدیدی را پیش روی سرمایه گذاران خارجی قرار داده است تا بتوانند از پتانسیل های موجود در کشور، به ویژه پتانسیل های بازار سرمایه استفاده کنند که برای این منظور باید تصویر مثبتی در اذهان عمومی ایجاد شود. البته برای اثرگذاری بیشتر این آیین نامه نیازمند تدوین دستورالعمل اجرایی و تهیه زیرساخت های مناسب هستیم.

همین موارد، بهانه ای بود تا میزگردی با حضور آقایان ایوب باقرتبار، مدیر اداره نظارت بر نهادهای مالی سازمان بورس و اوراق بهادار، رامین ربیعی، مدیرعامل شرکت سرمایه گذاری فیروزه و مهرداد جلالی پور، مدیرکل توسعه صادرات کالا با محوریت سرمایه گذاری خارجی در محل سازمان بورس

عکاس: رسول شریفی

منشا سرمایه و چگونگی و جوه قابل انتقال به پیشنهاد سازمان و تصویب شورا و دستورالعمل اجرایی این آیین نامه هستند. وی خاطر نشان کرد: به منظور اجرای سریعتر کار، سازمان بورس و اوراق بهادار پیش نویس اولیه را تهیه کرد و مقرر شد دستورالعمل اجرایی برای پیشنهاد به شورای بورس ارسال شود.

باقرتبار با بیان اینکه دستورالعمل مذکور توسط سازمان بورس و اوراق بهادار نهایی شده، ابراز داشت: دستورالعمل ورود و خروج ارز تحت عنوان دستورالعمل عملیات بانکی اشخاص خارجی دارای مجوز مورد بررسی قرار گرفت.

وی تصریح کرد: حتی فرم تقاضا هم در دستورالعمل قید شده و فرمت نامه ای که کارگزار باید ارسال کند و ... طراحی شده است تا کار به تعویق نیفتد و مقرر شده تا هفته آینده دستورالعمل اجرایی آیین نامه در هیات مدیره بررسی و به کمیته فرعی سازمان بورس و اوراق بهادار ارسال شود.

به گفته باقرتبار تلاش می شود تا مسایل محدود کننده برطرف شده و با دید بازتری به بحث عملیات بانکی نگاه شود. مدیر اداره نظارت بر نهادهای مالی سازمان بورس و اوراق بهادار افزود: از نظر سازمان بورس و اوراق بهادار مقدمات کار آماده است و منتظر تصویب در دو مرجع شورای بورس و موافقت رییس کل بانک مرکزی و وزیر امور اقتصادی و دارایی هستیم.

خارجی دارای کد معاملاتی بودند و در تالار فعالیت می کردند. اما در آن برنامه محدودیت هایی در نظر گرفته شد که راه را برای فعالیت سرمایه گذاران خارجی سخت کرد و از آن پس سرمایه گذاران خارجی با محدودیت خرید و فروش مواجه شدند.

باقرتبار با اشاره به اینکه سازمان بورس و اوراق بهادار مشکل را در آیین نامه بندج ماده ۱۵ و محدودیت های آن می دانست، تصریح کرد: جمیع این عوامل موجب شد تا اصلاحیه ای در آیین نامه پیشین سرمایه گذاری خارجی ایجاد شود و در نهایت به آیین نامه جدید منجر شد.

وی گفت: در این آیین نامه چند دستورالعمل پیش بینی شده است که شامل تهیه فرم تقاضا از سازمان بورس و اوراق بهادار، دستورالعمل ورود و خروج ارز که نیازمند تصویب همزمان وزارت امور اقتصاد و دارایی و بانک مرکزی دارد، تعیین ضوابط خارجی

مقدمات لازم برای حضور سرمایه گذاران خارجی در بازار سهام ایران فراهم شده و کارهای اجرایی آن در دست اجرا است. البته در این آیین نامه چند دستورالعمل پیش بینی شده است که شامل تهیه فرم تقاضا از سازمان بورس و اوراق بهادار، دستورالعمل ورود و خروج ارز که نیازمند تصویب همزمان وزارت امور اقتصاد و دارایی و بانک مرکزی دارد، تعیین ضوابط خارجی منشا سرمایه و چگونگی وجوه قابل انتقال به پیشنهاد سازمان و تصویب شورا و دستورالعمل اجرایی این آیین نامه هستند. بنابراین در حال حاضر منتظر تصویب در دو مرجع شورای بورس و موافقت رییس کل بانک مرکزی و وزیر امور اقتصادی و دارایی هستیم.

صندوق ایرانیان خارج از کشور مطرح شد، اما از آنجا که این پیشنهاد مسیر خود را به درستی طی نکرد، کار با تعویق همراه شد تا اینکه در اواخر سال گذشته، این پیشنهاد به سازمان بورس و اوراق بهادار ارایه شد.

باقرتبار با تاکید بر اینکه، راه اندازی صندوقها باید زیر نظر سازمان بورس و اوراق بهادار انجام شود، یادآور شد: پس از ارایه پیشنهاد، در عرض کمتر از دو هفته اساسنامه و امیدنامه تشکیل صندوق بزرگ برای ایرانیان خارج از کشور با ارز یورو تهیه شد.

باقرتبار تصریح کرد: در حال حاضر به دنبال تشکیل ارکان صندوق هستیم، البته هنوز این ارکان تشکیل نشده است، اما به طور کلی وارد فاز اجرایی شده ایم.

رامین ربیعی، مدیرعامل شرکت سرمایه گذاری فیروزه

مدیرعامل شرکت سرمایه گذاری فیروزه با بیان اینکه شرکت سرمایه گذاری فیروزه، حدود چهار سال پیش نخستین صندوق خود را برای سرمایه گذاری در ایران راه اندازی کرد، ابراز داشت: هدف از تشکیل این شرکت جذب سرمایه گذاران خارجی برای بازار ایران بود.

رامین ربیعی در خصوص نحوه کار

وی با اشاره به اینکه با این کار وارد فاز اجرایی می شویم، گفت: البته سرمایه گذاران خارجی که از پیش در بازار حضور داشتند، همچنان در بورس فعال هستند و در حال حاضر نیز تقاضاهایی از طریق کارگزاران به سازمان بورس و اوراق بهادار ارسال شده و تلاش داریم تا طی دو هفته آینده عملیاتی شود.

باقرتبار خاطرنشان کرد: در این دستورالعمل سرمایه گذاران حقیقی و حقوقی تقاضاهای خود را از طریق کارگزاران به سازمان بورس و اوراق بهادار ارایه می کنند و کارگزار نقطه تماس سرمایه گذار با سازمان بورس و اوراق بهادار است، به این ترتیب کارگزاران پس از دریافت مدارک مجوز معامله را از سازمان دریافت می کنند.

وی مدارک لازم دریافت مجوز سرمایه گذاری را برای سهام داران حقیقی، گذرنامه و تکمیل فرم مربوط دانست و افزود: سهام داران حقوقی نیز برای فعالیت باید اساسنامه شرکت را به صورت انگلیسی یا فارسی، اسامی هیات مدیره و سهام داران بالای ۵ درصد را به همراه فرمها و تقاضاهای تکمیل شده به سازمان ارسال می کنند تا اقدامات لازم انجام شود.

مدیر اداره نظارت بر نهادهای مالی سازمان بورس و اوراق بهادار ادامه داد: در صورت تصویب دستورالعمل عملیات بانکی اشخاص دارای مجوز هم محدودیتی از بابت فعالیت های بانکی وجود ندارد و شخص سرمایه گذار می تواند عملیات بانکی را به صورت کامل انجام دهد.

باقرتبار ابراز امیدواری کرد که با دستورالعمل های جدید، سرمایه گذاران محدودیتی احساس نکنند و این آیین نامه کارگشای حضور سرمایه گذاران خارجی در بازار سرمایه ایران باشد.

وی به سفر سال گذشته رییس جمهوری به یکی از کشورهای خارجی اشاره کرد و گفت: در این سفر، پیشنهاد راه اندازی

متاسفانه تصویر پریسکی از ایران برای سرمایه گذاران خارجی به نمایش درآمده که به همین منظور باید ایران واقعی را به آنها معرفی کنیم. جذب سرمایه گذار خارجی، یک جنگ است و این طبیعی است که هر کشوری در نظر داشته باشد تا پول بیشتری را جذب کند. با تصویب آیین نامه جدید سرمایه گذاری خارجی، بسیاری از مشکلات از پیش رو برداشته شده است.

آیین نامه جدید سرمایه گذاری خارجی، همواره سنگ بزرگی در مقابل پای سرمایه گذاران قرار داشت که در حال حاضر همه این مشکلات برطرف شده، اما نکته ای که هنوز باقی مانده، گرفتن سود بر روی سپرده های بانکی است.

وی تاکید کرد: یکی از نکات جذاب بورس برای سرمایه گذاران، نقدشوندگی آن است که اگر قفل پول وجود داشته باشد، سرمایه گذار وارد نخواهد شد.

ریبعی با اشاره به آنکه پیش از بروز بحران در بازارهای مالی جهان، صندوق های سرمایه گذاری با فاصله زمانی سه ماهه اقدام به نقدشوندگی پول می کردند، ابراز داشت: در زمان بحران بسیاری از سرمایه گذاران با زیان های هنگفتی مواجه شدند و پس از آن قفل پول از حساسیت بالایی برخوردار است، از همین رو سرمایه گذار به دنبال محلی است که امکان نقد کردن دارایی خود را ظرف یک روز داشته باشد.

وی با بیان اینکه قفل سه ساله پول، ریسک بزرگی برای سرمایه گذاران خارجی به شمار می رفت، تصریح کرد: حذف این مدت زمان در آیین نامه جدید سرمایه گذاری خارجی، گام مثبت و با اهمیتی به شمار می رود.

مدیرعامل شرکت سرمایه گذاری فیروزه ادامه داد: یکی دیگر از مشکلات موجود آن است که قوانین مناسبی وجود دارد، اما همه نهادهایی که موظف به اجرای آن هستند، شناخت و آگاهی کافی را نسبت به مقررات مربوطه ندارند.

ریبعی راه حل این مشکل را در آن دانست که تمامی موسسات درگیر با اطلاع رسانی های لازم، شناخت کافی را پیدا کرده و در جریان کامل امور باشند.

وی با تاکید بر اینکه اگر سدهای مقابل سرمایه گذار در یک کشور زیاد باشد، پول وارد کشورهایی می شود که آزادی عمل بیشتری را برای وی فراهم کرده است، گفت: باید قوانین آنقدر جذاب باشد تا با وجود مشکلات موجود، سرمایه گذاران

گفت: این شرکت در ابتدای فعالیت از کشورهای دیگر وام گرفته و در بورس اوراق بهادار تهران سرمایه گذاری می کرد.

ریبعی با بیان اینکه از روز نخست فعالیت شرکت بر چند مورد تاکید داشت، خاطرنشان کرد: همگام بودن مدیریت صندوق با استانداردهای روز دنیا و یکسان بودن نحوه گزارش دهی با گزارش صندوق های بزرگ دنیا موارد با اهمیت در نحوه فعالیت بود.

وی با اشاره به اینکه از میان ۹۵ سرمایه گذار این شرکت، دو سرمایه گذار عرب و دو نفر از ایرانیان مقیم خارج از کشور هستند، ابراز داشت: بقیه سرمایه گذاران از کشورهای اروپایی هستند.

وی با بیان اینکه بسیاری از سرمایه گذاران خارجی از پتانسیل های سرمایه گذاری در ایران آگاهی ندارند، گفت: متاسفانه برای این گروه از افراد، تصویر پریسکی از ایران به نمایش درآمده که به همین منظور باید ایران واقعی را به آنها معرفی کنیم.

ریبعی افزود: جذب سرمایه گذار خارجی، یک جنگ است و این طبیعی است که هر کشوری در نظر داشته باشد تا پول بیشتری را جذب کند.

وی به مجموعه قوانین موجود اشاره کرد و ابراز داشت: پیش از تصویب

در این میزگرد با اشاره به جذابیت‌های بورس تهران برای سرمایه‌گذاران خارجی گفت: جذابیت‌های بورس، تجارت و سایر موارد زمانی دو چندان می‌شود که با حوزه‌های مربوطه آشنا شویم.

مهرداد جلالی پور در ابتدا به معرفی سازمان توسعه تجارت پرداخت و ابراز داشت: سازمان توسعه تجارت یا مرکز توسعه صادرات سابق، حوزه‌ای از وزارت بازرگانی است که حدود چهار سال پیش با مصوبه‌ای که از طریق دولت به مجلس تقدیم شد، سازمان توسعه تجارت شکل گرفت.

وی تاکید کرد: در مجموع سازمان توسعه تجارت دارای چندین بخش و زیر بخش مختلف است تا فضای لازم را برای خدمات رسانی ارایه دهد. البته یکی دیگر از معاونت‌های این سازمان، شورای عالی صادرات است که بر روی ابزارهای قانون گذاری متمرکز است و نوع فعالیت آنها شبیه شورای عالی بورس و اوراق بهادار است.

وی با بیان اینکه تشکل‌ها به یک نهاد مالی برای فراهم کردن زیرساخت‌ها و سرمایه‌گذاری نیازمندند، گفت: در همین راستا نهاد دیگری به نام صندوق‌های غیردولتی مصوب شد که فعالیت خود را از سال ۸۳ آغاز کرد.

جلالی پور با اشاره به اینکه تاکنون صندوق‌های متفاوتی ایجاد شده است، ابراز داشت: تاکنون صندوق‌های متفاوتی ایجاد شده است که می‌توانستند با رویکردهای متفاوتی مانند کالایی، منطقه‌ای و ... فعالیت داشته باشند که با توجه به نیازها شکل گرفتند.

وی با تاکید بر اینکه متأسفانه فعالیت برخی از صندوق‌ها به گونه‌ای است که شخص ثالث امکان ورود به صندوق را ندارد، افزود: در چنین شرایطی ابزاری مانند بورس می‌تواند این سازوکار را در اختیار قرار دهد تا افراد بتوانند به

تمایل داشته باشند تا پول خود را وارد ایران کنند، بنابراین باید ریسک‌های تجاری را کاهش دهیم، چراکه در بی نظیر بودن ایران برای سرمایه‌گذاری، شکی وجود ندارد.

وی از مشکلات صنایع ایران را مشکل بودن دریافت وام و تسهیلات از بانک‌ها عنوان کرد و گفت: بانک‌ها تفاوتی میان مشتریان خود قائل نیستند و دریافت تسهیلات نیز به راحتی انجام نمی‌شود، در حالی که اگر یک بازار صکوک یا اوراق مشارکت فعال داشته باشیم که بتواند با یک سیستم رتبه‌بندی مشخص، شرکت‌ها را رده‌بندی کند، بسیاری از مشکلات حل شده و علاوه بر آن تنوع سرمایه‌گذاری افزایش می‌یابد.

مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری فیروزه با بیان اینکه در حال حاضر تنوع سرمایه‌گذاری بسیار اندک است، گفت: باید ابزارهای موجود در بورس اوراق بهادار متنوع‌تر شود که در این مسیر، راه‌اندازی صندوق‌های مشترک، تجربه بسیار موفق‌تری بود.

وی افزود: همچنین باید انعطاف‌پذیری در محصولات و ابزارهای مالی افزایش یابد و در کنار آن سازمان بورس و اوراق بهادار بیشتر به بحث نظارتی بپردازد تا شرکت‌ها امیدنامه‌های خود را با اشکال ارایه نکرده و ریسک‌ها به خوبی پوشش داده شوند.

وی پیشنهاد داد تا افراد فعال در دفاتر نمایندگی‌های خارج از کشور نسبت به پتانسیل‌های بورس اوراق بهادار آموزش داده شوند تا بتوانند پاسخگوی سرمایه‌گذاران علاقه‌مند باشند. وی جذابیت‌های اصلی در اقتصاد ایران را بخش منابع طبیعی، هرم جمعیتی سالم و جوان، جمعیت تحصیل کرده و نقش فعال زنان در اقتصاد عنوان کرد و گفت: از دیگر جذابیت‌هایی که می‌توان به آن اشاره کرد خصوصی سازی شرکت‌های دولتی از طریق بورس اوراق بهادار است.

ربیعی افزود: تجربه نشان داده که خریداری سهام واگذار شده از طریق بورس بازدهی بالایی به همراه دارد، زیرا در کشوری که میزان نقدینگی محدود است، قیمت سهام شرکتی که دولت واگذار می‌کند، جذابیت بالایی دارد.

مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری فیروزه در پایان خاطر نشان کرد: بیشتر افرادی که در ایران سرمایه‌گذاری کرده‌اند، کسانی هستند که پیش از این در سایر کشورهای در حال توسعه بازدهی بالایی را تجربه کرده‌اند و در حقیقت یک دور این سیکل را طی کرده‌اند، بنابراین می‌دانند که چالش‌های امروز به معنای عدم بازدهی نیست و حاضرند این تجربه را تکرار کنند.

مهرداد جلالی پور: مدیرکل توسعه صادرات کالا سازمان توسعه تجارت ایران

مدیرکل توسعه صادرات کالا، در سازمان توسعه تجارت نیز

شرکت های بورسی با توجه به شفافیت اطلاعاتی، از جذابیت های بالایی برای سرمایه گذاری برخوردارند، اما نخستین سدی که در مقابل اعطای تسهیلات به شرکت ها گذاشته شده، سیستم بانکی است، به این مفهوم که ممکن است در برخی موارد موافقت هایی با بانک مرکزی صورت بگیرد، اما در بدنه اجرا مشکلاتی وجود دارد.

با کشورهای مختلف در اختیار دارد، گفت: کمیسیون های مشترک و دفاتر نمایندگی ایران در خارج از کشور یکی از این ابزارها است، به علاوه در چنین فضایی می توان به تبادل اطلاعات و معرفی پتانسیل ها پرداخت.

جلالی پور ادامه داد: در برخی از کشورها مرکز تجاری راه اندازی کرده ایم که به نظر من می تواند پتانسیل های موجود در ایران را به سرمایه گذاران خارجی معرفی کند. وی معتقد است که درس خنرانی هیات های اعزامی به خارج از کشور هم امکان معرفی جذابیت های سرمایه گذاری در ایران وجود دارد.

وی تاکید کرد: سایر کشورها نیز برای جذب سرمایه گذار همین کار را انجام می دهند، به این صورت که همواره در جلسات با هیات های خارجی، به معرفی پتانسیل ها می پردازند.

جلالی پور یادآور شد: بحث Hedging ارز به ریال موضوعی است که در بانک مرکزی پیگیری می شود و به طور قطع برای بسیاری از سرمایه گذاران خارجی جذاب است، که برای شناخت بهتر آن نیازمند تبلیغات مناسبی در همه عرصه ها هستیم.

مدیرکل توسعه صادرات کالا با تاکید بر اینکه به منظور جذب سرمایه گذاران خارجی، فرصتی به نام کشورهای اطراف را نباید فراموش کرد، گفت: رتبه بندی شرکت ها از دیگر مواردی است که نباید فراموش شود و بهترین ابزار برای این کار بورس اوراق بهادار است.

جلالی پور ادامه داد: بودجه در نظر گرفته شده برای تبلیغات مستقیم اندک است، از همین رو باید به سمت تبلیغات غیر مستقیم حرکت کرده و مسایل فرهنگی را وارد کنیم. برای مثال، تجارت گبه، پس از فیلم سینمایی گبه با رونق فراوانی همراه شد، که این تجربه نشان از تاثیرات تبلیغات در جذب سرمایه گذاران خارجی دارد.

راحتی در آن حضور یابند، زیرا بورس دارای سیستم خرید و فروش است.

وی با اشاره به اینکه شرکت های فعال در بورس اوراق بهادار سالانه مجمع برگزار کرده و اقدام به گزارش دهی می کنند، تصریح کرد: بر این اساس شرکت های بورسی با ساختار مناسبی همراه هستند و در صورت نیاز به استفاده از تسهیلات بانکی، از شرایط بهتری برخوردارند.

جلالی پور خاطرنشان کرد: البته نخستین سدی که در مقابل اعطای تسهیلات به شرکت ها گذاشته شده، سیستم بانکی است، به این مفهوم که ممکن است در برخی موارد موافقت هایی با بانک مرکزی صورت بگیرد، اما در بدنه اجرا مشکلاتی وجود دارد.

وی با ارایه پیشنهادی جهت تسریع در بازپرداخت معوقه ها، گفت: برخی از شرکت های بزرگ بدهی هایی به سیستم بانکی دارند، که می توان در ازای آن بخشی از سهام شرکت را در بورس به بانک واگذار کرد، در این صورت مشکل بدهی های معوقه قابل حل خواهد بود. البته این امکان هم وجود دارد که پس از چند سال شرکت توانمند شده و درصد سهام واگذار شده به بانک را باز خرید کند.

وی با اشاره به اینکه سازمان توسعه تجارت ابزارهای مختلفی برای مذاکره